

1969. Casa Penina (Astrid Guerrero)
Oscar Tusquets i Lluís Clotet

1. BIOGRAFIA

Oscar Tusquets Blanca (Barcelona, 1941) és arquitecte, pintor i dissenyador espanyol. Va estudiar a l'Escola Llotja de Barcelona i a l'ETSAB. A l'1964 va fundar "Estudi PER" al costat de Pep Borrel, Lluís Clotet i Christian Cirici, al que va col·laborar fins el 1984. El 1980 va participar en l'ampleació de la Facultat de Medicina de Barcelona i la remodelació del Palau de la Música Catalana. Va participar en diversos projectes urbanístics. Ha estat guardonat amb el premi Delta d'Or del FAD i el 1987 va rebre la Creu de Sant Jordi.

Lluís Clotet (Barcelona, 1941) és arquitecte i professor universitari espanyol. Va estudiar a l'ETSAB, on es va graduar el 1965 i va ser professor. Inicia la carrera al taller professional de Frederic Corras i Alfons Milla. A l'estudi PER va col·laborar fins el 1981. El 1989 s'associa amb Ignasi Paricio Amatdegutí creant "Clotet, Paricio & Asociats".

Va ser guardonat junt amb Ignaci Paricio amb el Premi Nacional de Patrimoni Cultural, i guardonat sis vegades amb el premi FAD, a la categoria d'interiores i d'arquitectura.

2. ANÀLISTI

2.1 | DESCRIPCIÓ ANALÍTICA DE L'OBRA

La casa està situada en una parcel·la triangular que prenla molta importància en la configuració de la casa. El volum de la casa es faà opac de cara al carrer, on les façanes i les cobertes de nord queden realistes brutalment per la direccionalitat del carrer.

La principal característica de l'obra són les façanes, completament opaques (amb l'única excepció de l'obertura de l'entrada i la natura horitzontal de l'humitació de la cuina), en l'intent d'aconseguir un mínim d'allunament dels veïns del carrer.

La façana del carrer constitueix en si mateixa un mur, per tant, permet abandonar la balia típica de separació entre la vorera i el solar, substituïnt-la per un banc de ferriplà. El terrany que es troba entre aquest banc i la façana queda públic, com un fossat costal medieval i està cobert per grava, en contrast amb la gespa del jardí interior.

La coberta inclinada veix d'un altre horitzontal en tot el perímetre interior i queda salida brutalment, com la resta de l'edifici i els elements singulars que es troben a la seva coberta (xeremes i lluernaris) situats tots al perímetre exterior de la mateixa. Des del perímetre de la façana es poden identificar diferents jardinetes que es troben integrats als murs, fins que apleguen vegeació i llenguatge desaprofital la finalitat.

Al sud es troba la zonificació del jardí en dos espais semblants. El de l'esquerra, per l'ús dels filis i el de la dreta, dels pines.

El conjunt de a vivenda, destinada a ser una segona residència, es tanca al carrer i integra el jardí a la casa fent grans obertures i finestres. Es poden separar els usos de la casa de cara al men i als adults, podent dividir la casa en dues parts semblants.

Es troba d'una casa heretada, les façanes exteriors són totalment opaques, només perforades per l'acés i la tanca que li llumina la cuina. Fins i tot els bancs s'il·luminen per detalls però no doni la façana. Es paradoxal que una casa situada en una ciutat ja té un aporall i la seva posició alçada i l'aportat dels de les seves façanes, el que la converteix en un model de casa entre mitjans, es tanca en si mateixa i integra el jardí.

La planta es configura a través d'un llarg i lliberic pasadís, que genera una longitud desproporcionada de façana respecte la vivenda. La configuració de la planta, de forma triangular igual que la parcel·la, genera una espai freqüent, amb murs que generen angles aguts. Els mobles de la casa en resultat de les formes van fer-se integrats als murs. En conseqüència van dissenyar l'espai d'estar i menjador, fent la sala, el banc i el sofà dins una mateixa peça, fent la única i cordista per aquell espai a dos nivells. Tusquets i Clotet van dissenyar entre d'altres una llar de foc que apareix en molts projectes de l'estudi PER, com és la llar de foc CLOTUS (foto casa Regàs i sala d'estar Penina).

2.2 | CRÍTICA COMPARADA AMB ELS SEUS MODELS

La casa Penina té influències directes de les cases usonianes de Frank Lloyd Wright.

Wright va començar a operar una arquitectura de materials més bruts, senills, capaç de contribuir a la transformació social. Sin cases per als usonians, el tipic habitar americà (el terme va ser emprat a la fi dels 20) començaments dels 30, en els temps de la recessió econòmica)

Les cases són reduïdes, ja que la família treballava i passava molt poc temps en ella. La cuina està propera al sala, perquè hi havia poc temps per a tot. Les plantes sovint en L, fan que experimenti amb les diferents formes, el portava a dissenyar un mobiliari integrat i també pocs. Uniques independents, ja que considerava que els seus espais " diferents" requereixen formes diferents. Els colors, la llum i l'ordre caracteritzen les seves edificacions; aquests recursos li van permetre obtenir espais flams vinculats a la ll i l'humidat i també conèixer els seus conceptes vitals que generen ambients de pacífic estil. Les plantes de les cases són cristall Arts and Crafts, foment angles i plans que es tallen. Aquesta arquitectura busca les arts americanes i la simplicitat, però juntament amb funcionalitat, comoditat i confort, com culmes integrats a zones d'estar zones per a jocs de men, etc. Hi ha molts elements en comú dels espais arquitectònics. Rèbels que sobresurten notòliament de la plana predominant de línies horitzontals, modulació, finestres integrades en l'edificació, portes que s'obren als patis, àrees obertes per visualitzar el jardí (amb angles fineses), sistema de murs unitats que es tanquen a la part pública i s'obren al jardí, us de materials naturals, integració del mobiliari, divisió en àrees privades: salons, habitacions petites, cuina-menjador i simplicitat per sobre de tot, eliminant tots els elements innecessaris.

"Una petita casa adobe un carrer d'edifici antic i no imita la gran casa de l'aristocràcia, de la mateixa forma que el petit poblet d'Escania imita el seu gran ardructe i no pretén imitar la gran ciutat." - F.L.L. Wright .

La refectió de Wright es pot traslladar a la que van tenir Tusquets i Clotet, quan van prendre la decisió de tancar la casa vers la ciutat ja que hi havia al seu voltant, tenint totalment diferent, sense cap precedent. La casa Penina, forma plans horitzontals amb murs unitats d'obra vista, igual que les usonianes, que fins i tot inclouen el mateix relleu superficial de la façna de maons als murs. Funciona també com una L en un passadís del qual desorganen les estances. Tots els volums que desorganen del passadís estan modulars i els elements que apareixen al passadís queden d'una llum sentit o d'una franja superior oberta al carrer, igual que fan moltes usonianes. Tusquets i Clotet varen realitzar una taca molt important integrant tots els volums d'emmagatzematge, de manera que el resultat final és uniforme, igual que es percep a les cases usonianes.

3. CONCLUSIONS

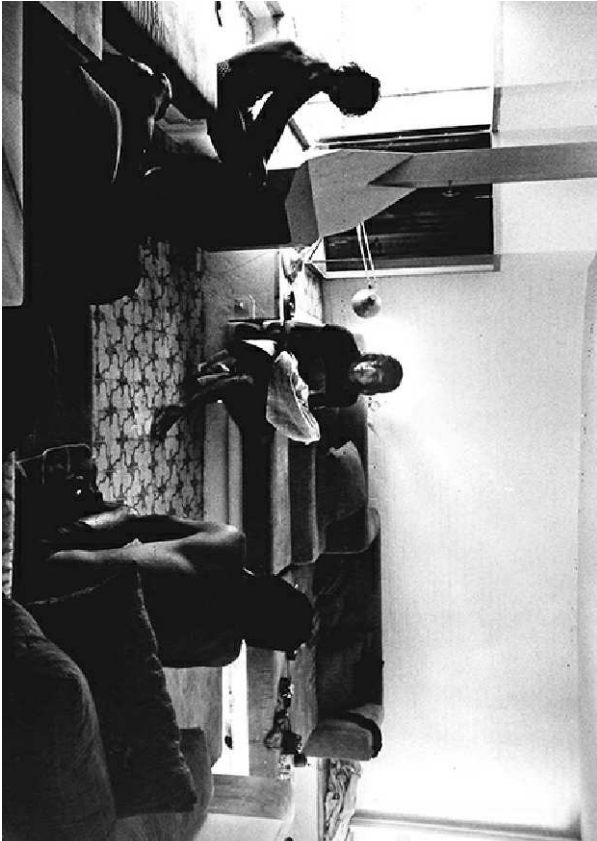
Aparentment, la primera impressió arquitectònica que s'extreu de la Casa Penina no recorda precisament a una casa unifamiliar. El mur baix que fa de "taller" crea un banc públic al carrer mentre que crea un espai de protecció de la casa, ja que al estar enterrat, d'ella crea un fossat a un nivell inferior. La casa està nodrigada per aquest fossat perimetral i el seu accés pot recordar el de una fortalesa o castell medieval. Al tricar-se d'un mur tan horitzontal quan es subllaga a les puntes sem trobar-se amb la forma de la parcel·la crea unes formes que recorden els baluards dels castells, uns reduïdes fortificats que es projecten cap a l'exterior del cos principal d'una fortalesa, situat generalment en els cantons dels murs com punt fort de la defensa contra l'assalt de l'enemic. Les obertures en els murs, minimes línies d'apertures contínues i horitzontals, proporcioneu unes franges d'il·luminació com les que utilitzen aïhora de realitzar els búnkers, per tant, condició de l'exterior però sense ser vistos.

BIBLIOGRAFIA

- QUEVEDO SORQUETTERICA, "Casa Penina, Casadell (Barcelona), del 1964-1969", Oscar Tusquets, Ressen d'Arts, 25, 1970.
- <https://www.2000art.com/objects/casa-penina-1969-1970-1110651267/>
- ALONSO REGUZZITTO, Tusquets i Clotet (1969-1970), (Bk book)
- <https://www.2000art.com/objects/casa-penina-1969-1970-1110651267>
- ARQUES SORQUETTERICA i COTULLANA, Tusquets i Clotet, (Bk book)
- <https://www.2000art.com/objects/casa-penina-1969-1970-1110651267>
- RUOS, J.A. (2018) (2018) 006, Casa Penina, Oscar Tusquets, (Bk book), 1969, 2018.
- <https://www.2000art.com/objects/casa-penina-1969-1970-1110651267>



Casa Filla (1966-1970)



Casa Regàs a Llofríu (1970-1971)



Casa Belvedere Giordina a Llofríu (1972)



Pàg i Cerdanich (1973-1975)



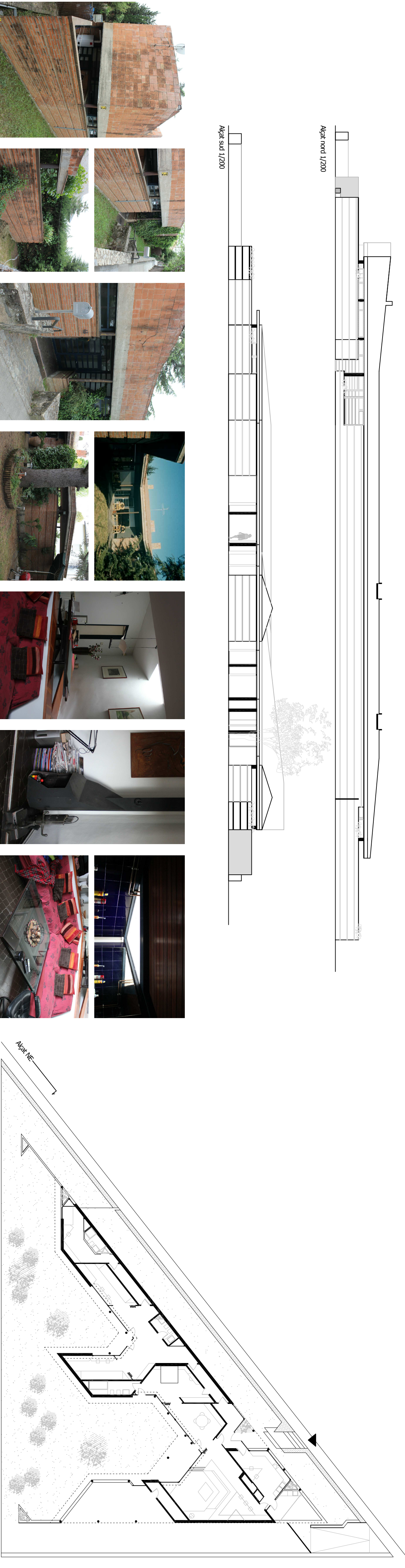
Remodelació Palau Música (1980)



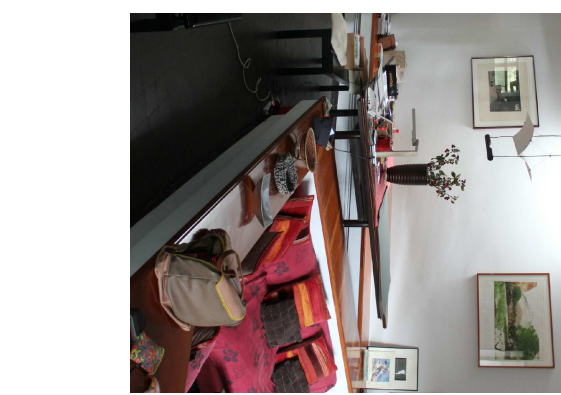
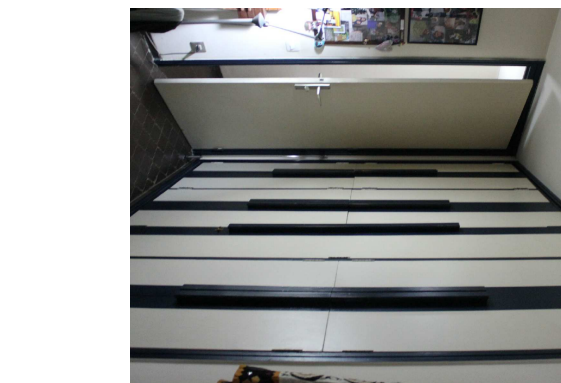
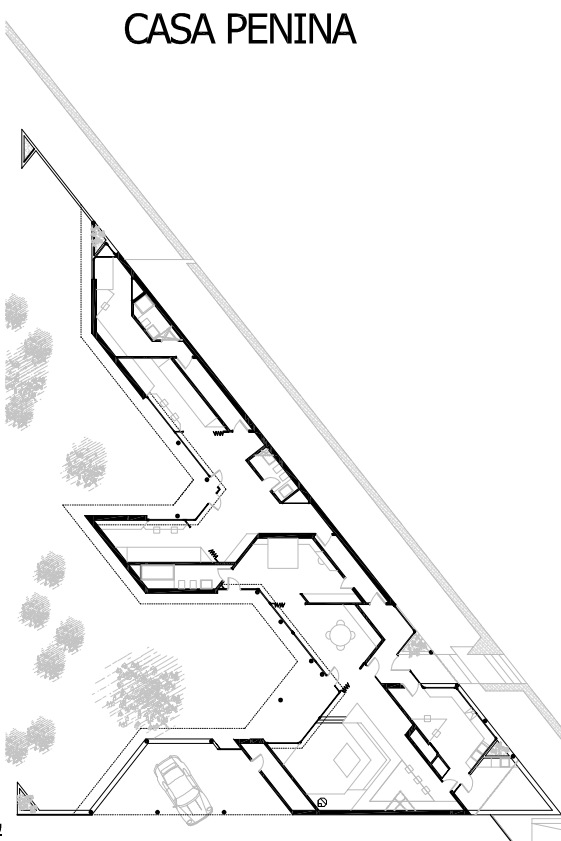
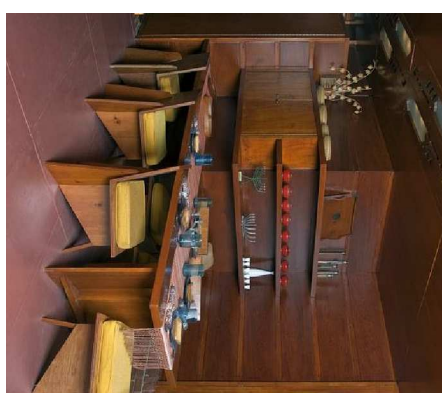
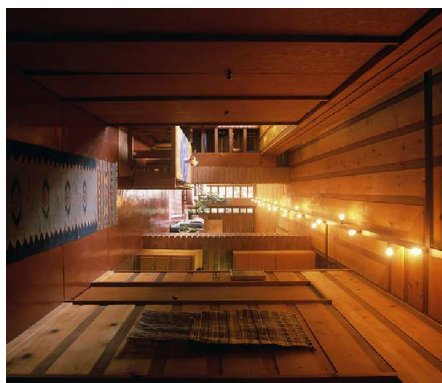
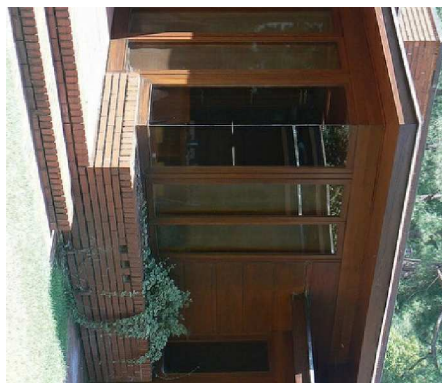
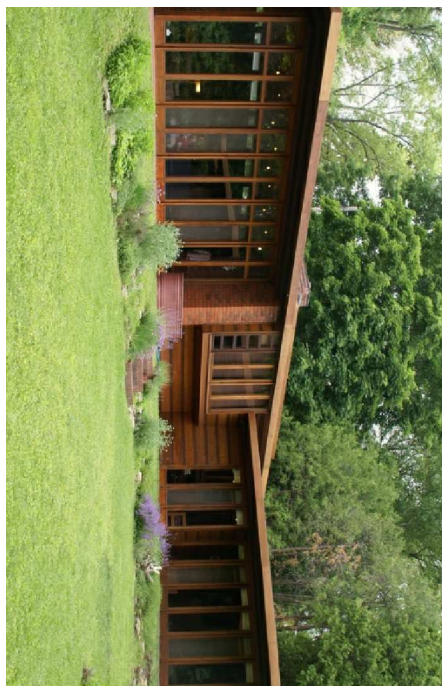
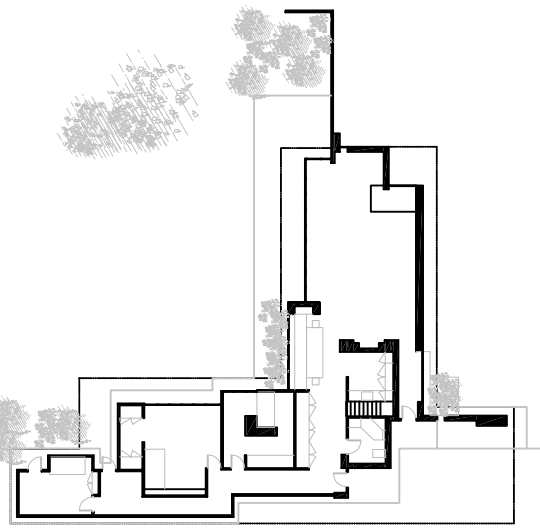
Edifici Banc d'Espanya (1981-1989)



Edifici de vivendes a l'illa de la Llum Diagonal



USONIAN: HERBERT JACOBS



CASA PENINA

Penina 1/250

